

CZAS muzeum

Nr 2/2023

Nakład: 500 egz.

Coś się kończy, coś zaczyna

Kończący się 2023 rok był dla Muzeum Okręgowego w Lesznie – podobnie jak poprzednie – pracowity i obfity w wydarzenia. Co oczywiście bardzo nas cieszy.

Zorganizowaliśmy trzy wystawy czasowe i trzy wystawy planszowe, które udostępniłmy także online. W partnerstwie z Polską Akademią Nauk i Stowarzyszeniem Czas A.R.T. oraz Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu zorganizowaliśmy trzy międzynarodowe konferencje. Wydaliśmy kolejne katalogi zbiorów i książki edukacyjne.

Przez cały rok spotykaliśmy się z Wami podczas zadań realizowanych w ramach projektów „Zapraszamy do Muzeum. Po prostu” oraz „Encyklopedia Jana Jonstona – porządkowanie świata”, na które otrzymaliśmy dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Wielkopolskiego. W wielu przedsięwzięciach wspierali nas przyjaciele z Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Okręgowego.

Mijający rok był bardzo dobry dla naszych kolekcji. Pozyskaliśmy blisko 80 eksponatów: wizerunki członków rodu Leszczyńskich, pamiątki po mieszkańcach Leszna, w tym rodziny Góreckich – właścicieli dawnej Leszczyńskiej Fabryki Octu, która za kilka lat stanie się naszą nową siedzibą. Wzbogaciliśmy zbiory o fotografie, stare druki, dokumenty i rzemiosło artystyczne. Liczne z tych przedmiotów są świadectwami życia w Lesznie od XVII do XX wieku.

Nasze cenne zbiory można było obejrzeć na wielu wystawach w całej Polsce, np. w Muzeum Krakowa na największej wystawie monograficznej Włodzimierza Tetmajera oraz w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej w Kaliszu, Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy czy Muzeum w Gostyniu. Nasi pracownicy obecni byli jako prelegenci na konferencjach i sympozjach; włączaliśmy się w przedsięwzięcia organizowane w naszym mieście. Wsłuchujemy się w potrzeby naszych gości i na nie reagujemy: to dla Was uruchomiliśmy nową usługę przewodnicką po

Lesznie i atrakcyjnych miejscowościach w okolicy.

Stale się uczymy, podnosimy kwalifikacje i wiedzę, by jak najlepiej gromadzić historyczne dziedzictwo, opracowywać je, chronić powierzone nam zbiory oraz interesująco i twórczo upowszechniać o nich wiedzę. Staramy się docierać do szerokich kręgów osób zainteresowanych naszą działalnością, a także tych, którzy nas jeszcze nie znają – zapraszamy do Muzeum, zapraszamy do współpracy!

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2024 Roku składamy wszystkim najlepsze życzenia zdrowia, szczęścia i pokoju. Niech spełnią się marzenia i zrealizują plany. Niech się darzy!

DR KAMILA SZYMAŃSKA
DYREKTOR MUZEUM OKRĘGOWEGO W LESZNIE
WRAZ Z ZESPOŁEM PRACOWNIKÓW
kamila.szymanska@muzeum.leszno.pl

*Ilustracja:
Zespół Muzeum Okręgowego w Lesznie,
Noc Muzeów 2023, fot. P. Pracz*

Dziedzictwo Góreckich

Leszczyńską Octownię – przyszłą siedzibę Muzeum Okręgowego w Lesznie – przez dekady kojarzono z rodziną Góreckich. Nowa funkcja budynku nie powinna tego zmieniać. Na etapie planowania nowych ekspozycji muzeum przewiduje miejsce dla prezentacji dokonań obu braci – Jana i Józefa.

Początki ich działalności w Lesznie sięgają 1898 roku. Aktywni na polu gospodarczym, społecznym i politycznym angażowali się w pracę na rzecz polskiej społeczności. W odrodzonej ojczyźnie uchodzili za symbol obywatelskiej postawy.

W 2023 roku, w odpowiedzi na ogłoszony przez nas apel, członkowie rodziny oraz mieszkańcy Leszna podarowali lub odstąpili muzeum ponad 200 pamiątek, w tym archiwalne fotografie, dokumenty, przedmioty związane z działalnością fabryki wódek i fabryki octu. Wśród najcenniejszych znalazły się pochodzące z początku XX wieku kartonikowe fotografie z portretami Góreckich, pamiętnik Marii Teresy Góreckiej, zestaw butelek z esencjami do produkcji alkoholi, elementy tłoczni do soków, plakat reklamowy, akta weryfikacyjne wytwórni octu, album z wakacji i ślubne księgi pamiątkowe.

Najwięcej pamiątek muzeum pozyskało dzięki uprzejmości panów: Marka Kaźmierskiego, Grzegorza Góreckiego, Jaromira Przybysza i Szymona Stelmazyka.

Muzeum Okręgowe w Lesznie posiada obecnie ponad 300 zabytków bezpośrednio lub pośrednio związanych z braćmi Góreckimi i ich potomkami. Na początku 2023 roku było ich niespełna 90. Mając nadzieję na dalszą współpracę, do której gorąco zapraszamy, prosimy o kontakt wszystkie osoby dysponujące informacjami lub materiałami, mogącymi wzbogacić nasze zbiory i naszą wiedzę o rodzinie Góreckich.

DARIUSZ CZWOJDRAK,
DZIAŁ ZBIORÓW – PRACOWNIA HISTORYCZNA
dariusz.czwojdrak@muzeum.leszno.pl
TEL. 65 529 61 40 W. 7

Ilustracje:

1. Paul Wolff, Portret Jana Góreckiego, pocz. XX w., nr inw. MLFa 13
2. Udo Mertens, Portret Józefa i Marty Góreckich, pocz. XX w., zbiory MOL
3. Sklep rodziny Góreckich w Ostrzeszowie, ok. 1913 r., nr inw. MLH 5102
4. Rodzina Góreckich, ok. 1914 r., nr inw. MLH 5103
5. Jan i Józef Górecy na terenie fabryki wódek i likierów, przed 1920 r., nr inw. MLH 5104
6. Pamiętnik Marii Teresy Misiak z d. Góreckiej, 1939 r., zbiory MOL
7. Albin Flieger, Ślub Józefa Góreckiego, 1937 r., nr inw. MLH 5101
8. Kolekcja butelek z esencjami, przed 1938 r., zbiory MOL (fot. T. Sikorski)

Nowości w muzealnej kolekcji

Budowanie muzealnej kolekcji nawiązującej do życia artystycznego w dwudziestoleciu międzywojennym w Lesznie oraz dziejów rodu Leszczyńskich w ostatnich latach zyskało na intensywności, co zaowocowało cennymi i unikatowymi nabytkami.

W 2022 i 2023 roku ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego zakupione zostały do zbiorów naszego Muzeum cztery cenne XVIII-wieczne obrazy wzbogacające ikonografię pary królewskiej – dwa portrety króla Stanisława Leszczyńskiego, portret jego żony Katarzyny z Opalińskich Leszczyńskiej i córki Marii oraz trzy obrazy leszczyńskiego artysty z okresu międzywojennego.

Pierwszy z zakupionych obrazów to reprezentacyjny portret króla, który powstał zapewne w kręgu gdańskiego artysty Daniela Kleina. Podobizna utrzymana została w kanonie tradycyjnego portretu staropolskiego. Drugi z kolei wizerunek Stanisława przedstawia króla w dojrzałym wieku i nawiązuje również do przedstawień reprezentacyjnych. Nasza kolekcja wzbogaciła się także o portret żony Stanisława – Katarzyny Opalińskiej. Wizerunki tej królowej są niezwykle rzadko spotykane na rynku sztuki. Przyczyniły się do tego losy królowej, wynikające z politycznych perypetii Stanisława Leszczyńskiego – tułaczka po Europie nie sprzyjała tworzeniu i gromadzeniu tego typu dóbr. Postać Katarzyny Opalińskiej przedstawiona została do pasa, a portret namalowano zgodnie z nowożytną konwencją wizerunków przeznaczonych do pałacowych i dworskich rodowych galerii. Ostatni tegoroczny nabytek z serii portretów królewskich przedstawia Marię Leszczyńską – królową Francji. Obraz namalowany został według pierwowzoru pędzla francuskiego malarza Jeana-Baptiste van Loo, nadwornego artysty Wersalu.

W mijającym roku 2023 Muzeum przygotowało wystawę prac leszczyńskiego artysty – Karola

Hebenstreita. Pokazaliśmy prace wyróżniające się ponadprzeciętnymi umiejętnościami malarskimi, ukazującymi piękno polskiego krajobrazu, a także unikatowe widoki architektury i miejsc związanych z przedwojennym Leszнем. Zakupione prace tego artysty: „Zima”, „Droga w lesie” i „Martwa natura ze śliwkami” uzupełniają naszą kolekcję dzieł artysty. To kolejny artysta, po Wilhelmie Ballarinie (1894 – 1978), któremu muzeum przygotowało wystawę monograficzną i wydało katalog.

Gromadzone dzieła leszczyńskich twórców okresu międzywojnia jest elementem realizowanego przez muzeum programu opracowania kultury plastycznej tego okresu w Lesznie. W planach kolejne wystawy monograficzne.

GRAŻYNA MICHALAK,
GŁÓWNY INWENTARYZATOR ZBIORÓW
sztuka@muzeum.leszno.pl
TEL. 65 529 61 40 W. 4

Ilustracje:

1. Portret Marii Leszczyńskiej, nieokreślony malarz francuski, wg Jean-Baptiste van Loo (1684–1745), XVIII w., zbiory MOL
2. Portret Stanisława Leszczyńskiego, nieokreślony malarz, wg Daniela Kleina (1672–1744), XVIII w., nr inw. MLS 1588
3. Portret Katarzyny z Opalińskich Leszczyńskiej, nieokreślony malarz, wg Lousa Michela van Loo (1707–1771), XVII w., nr inw. MLS 1618
4. Karol Hebenstreit (1887–1932), Górskie szczyty w śniegu, 1928 r., nr inw. MLS 1619

Apel – szukamy świadków i pamiątek z czasu II wojny światowej

Muzeum Okręgowe w Lesznie, w związku z planowaną w 2024 roku wystawą poświęconą II wojnie światowej, poszukuje pamiątek i relacji mieszkańców Leszna i regionu, związanych z okupacją niemiecką 1939–1945.

Będziemy wdzięczni za udostępnienie fotografii, dokumentów, przedmiotów związanych z okupacyjnymi losami polskich i żydowskich rodzin, poddanych niemieckiemu terrorowi. Poszukujemy również materiałów ilustrujących życie uprzywilejowanej niemieckiej społeczności.

Osoby posiadające pamiątki lub informacje związane z II wojną światową prosimy o kontakt z Muzeum Okręgowym w Lesznie. W ramach projektu planujemy przeprowadzenie wywiadów ze świadkami historii.

Zachęcamy do kontaktu:

ARTUR MICHALAK,
DZIAŁ ZBIORÓW – PRACOWNIA HISTORYCZNA
artur.michalak@muzeum.leszno.pl
TEL. 65 529 61 43 W. 7

Ilustracje:

1. Wkroczenie wojsk niemieckich do Leszna, 1939 r., nr inw. MLFa 935
2. Ławka z napisem „Nur für Deutsche” - Park miejski przy pl. Tadeusza Kościuszki w Lesznie, 1939-1944 r., nr inw. MLFa 31

ZAPOWIEDZI WYSTAW NA ROK 2024

Wystawy czasowe:

- 14.02.2024 – 28.04.2024 – „Bronowice i ich mi-
strzowie. Malarstwo inspirowane folklorem”
18.05 - 11.08.2024 – „Prosto z pieca. Wiejska
ceramika”
01.09 - 31.12.2024 – „Przetrwać noc. II wojna
światowa - leszczyńskie życiorysy”

Wystawy planszowa:

- Jan i Józef Górecki. Życie obywatelskie
- z okazji 220. rocznicy urodzin Jana Metziga
(1804-1868)

INFORMACJE

MUZEUM OKRĘGOWE W LESZNIE

Budynek administracyjny
ul. Jana Metziga 16
Ekspozycje
ul. Gabriela Narutowicza 31
Telefon: 65 529 61 40
E-mail: sekretariat@muzeum.leszno.pl

ZWIEDZANIE

- poniedziałek: **nieczynne**
wtorek: **10:00-18:00**
środa: **10:00-18:00**
czwartek: **10:00-18:00**
piątek: **10:00-18:00**
sobota: **10:00-15:00**
niedziela: **10:00-18:00**
- #### BILETY
- normalny - **12,00 zł**
 - ulgowy - **10,00 zł**
 - wtorki - **wstęp bezpłatny**
 - rodzinny - **28,00 zł** (do 5 osób
w tym co najmniej 2 dzieci)
 - karta dużej rodziny - **8,00 zł**
 - przewodnik po muzeum - **50 zł**
 - przewodnik po mieście - **100 zł**
 - lekcje muzealne - dzieci przedszkolne **5,00 zł od osoby**, uczniowie oraz dorośli **7,00 zł od osoby**
 - warsztaty muzealne - dzieci przedszkolne **10,00 zł od osoby**, uczniowie oraz dorośli **13,00 zł od osoby**

WIĘCEJ INFORMACJI

www.muzeum.leszno.pl

Wydawca: Muzeum Okręgowe w Lesznie
Projekt graficzny, skład: Andrzej Przewoźny, Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie
Projekt logotypu: Tomasz Sikorski
Zdjęcia: Paulina Prac, Tomasz Sikorski
Ilustracje: ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie
Redakcja: Marta Małkus, Jakub Piwoński
Autorzy: Kamila Szymańska, Dariusz Czwojdrak, Artur Michalak, Grażyna Michalak